

Epesu

Pauru remikusiwarerà Epesu wānà kō pè maekwerà

Imovyyva

Aã kareta Janejare'e 'Ág omotekokuwa Pauru tokusiwa Jesu kota rewarà kō Epesu taa wānà kō pè maekwerà. Pauru oo oo Janejare'e ayvu e'easy mojenu iko remē, Epesu taa pè teve omojenu erokwa. A'evo ekoi remē jane kō mō ojirovija ypy Jesu rē (J.K.R. 19—20). A'e taa pè Pauru opyta puku rā'i imotekokuwa kō iko. Ámē ajaire ojisyry oo paire, omotekokuwa kō jē imokasi kō wemikusiwarerà rupi toiko. Jimopā'ágā pè tui remē tè kareta okusiwa ijupe kō imonooka. Epesu wānà kō Janejare'e ayvu rupi katu ekoi ipi. Nojavyi kupa ipi. Nopoi teve iwyi kupa ipi. Na'evoi ámō taa wānà kō Jesu kota rewarà kō ámē. Ajawy়i Pauru oryvay iko Epesu wānà kō rē ipi. Kee e'i ikusiwa: "Janejare'e tè okatuaya rupi janerereko katu, Jesu Kiristu rē jajirovija jaiko remē. Janejare'e remime'égwerà tè janerereko katua, áwisō kee taoty e'a: 'Ivo katu aiko rewarà mō tè ererekat', taoty e'a", e'i (Eps. 2.8-9).

Ámō, "Ajawy়i age'e remē, jajimory katu ojee ky'y, ojirovija ee māe kō rōmō, pe'íypyte mā'ē rōmō janemoaty opyri rewarà mō", e'i (Eps. 2.14).

Amō, kee e'i: "Janerekoa ipyau mā'ē ome'ē janeupe ky'y. Janemojimo'yoka Kiristu rē janerereko ky'y. Ajawy়i áwitō jamānō mā'ē vo 'ejē Janejare'e pè janeaiwererà rewarà mō jaiko mijā. Aekwery vo rōwā jaiko ky'y", e'i (Eps. 2.5).

Ámō, kee e'i: "Ájāgai rōvijā opota tè janemoripe janereity ipi, Janerōvijā ywete tijarovija e'a ipi", e'i (Eps. 6.11). Ajawy়i jajimokasi amātejē Janejare'e remime'égwerà pè janemokasia mō ipi. Aepo e'i ikusiwa Pauru kareta rē imonooka.

Pauru ojikuwa ijupe kō

1 ¹Ije Pauru, aã kareta akusiwa ajupa. Kiristu Jesu tè itōkō emonooka wayvukwerà mojenuarà rōmō taiko. Janejare'e remimota rupi a'evo aiko ipi. Aã kareta akusiwa pejē ajupa, Epesu taa

wānà kō pè, Janejare'e rē pejirovija katu māe kō pè, Kiristu Jesu revejē peiko māe kō pè.^a

²Janeruwasu ikō tapenerekō katuaya okatuaya rupi nē. Tapepy'amopiryvypy katu teve ikō ipi nē. Āmō, Janerōvijā Jesu Kiristu teve ikō ta'evo penerekō nē.

"Janejare'e simoe'e", e'i mā'ē

³Janejare'e janemojimo'yokapa Wa'yry Kiristu rē, eevezjē tijaiko. A'e itōkō oēma oo yva pupe. Aja rewarà mō eevezjē yva pupe jaiko maevo sō tite Janejare'e pè. Āmō, moma'e e'ekweray Janejare'e oĀg pupe omojikuwaoka janeupe. Iteetejē werekooka janeupe, owaray tijaiko āmē. Ajawyi Janejare'e ywesō simoe'e ipi, Janerōvijā Jesu Kiristu Ruu.

⁴Vy jinō e'āve janepytēporo amātejē oupewarà kō rōmō tijaiko. A'evoa rōmō Kiristu rē janemojimo'y janererekō, eevezjē tijaiko. Ajawyi javāe ovake remē, kee e'itā janere omājā: "Aje, epy'a rupi katuwarà kō tē pejē", e'itā. "Ivo katu mā'ē rōmō tē pejē", e'itā janere omājā āmē. Nivoi mā'ē jē rōwā omo'ytā janere āmē ky'y, Kiristu revejē jaiko māe kō rōmō. A'evoa rōmō janepytēporo amātejē karamoeve. ⁵Janerauvay teāmā karamoe remeve. Ajawyi kee e'ipa amātejē janeupewarà mō: "Apota eākarāgwerà kō rōmō areko kō", e'ipa jane. "Ajawyi Jesu Kiristu amonookatà ikoty kō tomānō ekovijarerà kō rōmō, ijaiwererà kō repykarà mō. A'evo areko kōtā eākarāgwerà kō rōmō toiko kupa", e'ipa Janejare'e karamoe remeve janeupe. ⁶Wa'yry wauvay Janejare'e. Ajawyi janemoje'arī Wa'yry revejē janerauvay janererekō ipi. A'evoa rē simoe'e ywete ipi.

⁷Omānō janerekovijarerà rōmō remē, Kiristu janerekyi nivoi tekoua wyry ktyt ywi, Uu ktyt janererojivy ky'y. "Awjepa" e'ipa Janejare'e janeaiwererà pè āmē ky'y. Aje janerauvay wete Janejare'e.^b ⁸Ajawyi tē age'e remē ikatuay janererekō ky'y. Okatuaya rupi a'evo janererekō. Wemikuwa rupi a'evo janererekō. Otekokuwavay Janejare'e. ⁹Karamoe remē Janejare'e e'ipa amātejē manyvotā janererekō, Kiristu revejē jaiko māe kō rōmō tijaiko. Ikatuay wete janererekō ipi. A'evoa rā nomojikuwaokaive jane kō pè karamoe remē. Age'e si omojikuwaoka janeupe ky'y, otekokuwavaya rupi. ¹⁰Kee e'ipa amātejē: "Ereminōgwerà kō pirujē Era'yry wyry ktyt ainōtā", e'ipa amātejē Janejare'e. "Āwitō yvapewarà kō iwyry ktyt ainōtā, āwīvo vetā yvy pewarà kō areko", e'ipa. Janejare'e tē e'i manyvo 'arà remē tē a'evoa oinōtā. Āmē tē pirujē weminōgwerà kō omoatyokatà Kiristu wyry ktytwarà kō rōmō toiko ky'y.

¹¹Karamoe remeve Janejare'e kee e'ipa janeupewarà mō, "Ekoty rewarà kō rōmō toiko kupa, Era'yry revejē ekoi māe kō rōmō", e'ipa janeupe. Aepo e'ipa janeupewarà mō karamoeve. A'e rā rōmō tē janereinō.

^a 1.1 J.K.R. 18.19-21; 19.1   ^b 1.7 Krs. 1.14

Wemimota rupi katu tè a'evo janerereko. Eko a'evo ekoi ipi. ¹²Ore ypy Juteu kō rōmō orojirovija Kiristu rè. A'evoa rōmō orepyteporo, ãwisō ikatuaya moe'earà rōmō toroiko ky'y.

¹³Aje ywete Janejare'e ayvu e'easy Jesu rewarà. A'e ojenu ypy pejē remē itōkō, "aje ywete" pejē ijupe enu. Kiristu rè pejirovija ãmē peiko ky'y. Alevo Janejare'e penereko katu oupewarà kō rōmō ãmē penereko. Ajawyi o'Ag oinō pep'y'a pupe wayvukwerà rupi katu. A'e pupe okoty rewarà kō rōmō pemosā'aga penereko. ¹⁴O'Ag oinōma janepy'a pupe. Ajaa rupi kee jaa omojikuwaoka jane: "Eākarāgwerà rōmō tè peiko ky'y. Ajawyi e'Ag tē tesō ainōma pep'y'a pupe. Aje ywete kāramō poroekyitā peneraa erena ywe'e kyty awyje tapeiko karuaru epyri", ejaa omojikuwaoka jane. ãmē ywesō ikatuaytā jaiko ãmē ky'y. Ajawyi simoe'e ywetetà Janejare'e, ikatuay wete janerereko rewarà mō.

"Janejare'e pè aporegeta peupewarà mō ipi", e'i mā'ẽ

¹⁵Jypy remē kee jaa ojenu ije penewarà: "Ojirovija katu Janerōvijā Jesu rè kupa", ejaa ojenu ije. Amō, "Wauvay pirujē Jesu koty rewarà kō kupa ipi", ejaa ojenu teve ije. ¹⁶Eroryvay aepo aenu remē. Amoe'e ywete Janejare'e penewarà mō ãmē aiko ipi. Napi tesō Janejare'e moe'e peupewarà mō aiko ipi. Amō, "Ereko katu kō, Papa", a'e peupewarà mō ipi. ¹⁷Kee a'e teve peupewarà mō: "Emotekokuwavay kō ikō ne'Ag rupi nē, Papa", a'e peupewarà mō ipi. "Ãmē ywesō nekuwa katutà kupa, ne'Ag tē nemojikuwaokatà ijupe kō rewarà mō", a'e peupewarà mō. Janerōvijā Jesu Kiristu Ruu pè aepo a'e, a'e ywesō ikasiay mā'ẽ pè.

¹⁸Kee a'e teve peupewarà mō: "Epy'amotekokuwa kō ikō ereko nē, ãmē ywesō nerekoa aje ywete mā'ẽ tokuwa katu kupa. Tokuwa amātejē teve manyvotà tekoua kāramō nerena pè oroiko mā'ẽ", a'e peupewarà mō, ãwisō a'evoa rā rōmō pep'yteporo amātejē. Amō, "Ikatuaytā pirujē nekoty rewarà kō nemoatypa nerena pè nepyri remē. A'evoa rā rè emotekokuwa kō tokuwa amātejē kupa", a'e peupewarà mō ipi. ¹⁹Kee a'e teve peupewarà mō: "Emotekokuwa kō nekasia tokuwa kupa, kejavōigà mā'ẽ rōwā nekasia rewarà mō", a'e peupewarà mō Janejare'e pè. Aje, ikasiay wete Janejare'e kasia. Okasia rupi sitō janerereko jajirovija ee māe kō rōmō. ²⁰Okasia rupi sitō Kiristu omomoeraoka omānō maire toiko mijē. [Ajawyi teāgwerà vo rōwā ekoi ky'y.] Ajaire o'ekatu kyty omoapyoka wena yva pè, weeve Jōvijā wasu rōmō toiko ky'y. Okasia rupi teve a'evo wereko. ²¹Ijayvukasiay wete Kiristu ãmē ky'y. A'e ywesō ijayvukasiay wete mā'ẽ rōmō ekoi. Pirujē yvapewarà rōvijā kō 'arà kyty ekoi. Pirujē ija māe kō 'arà kyty teve ekoi. Age'e remē nuvei 'ete ãmō ywesō ijayvukasi Jesu wyi mā'ẽ. Nuvei 'ete wete mijēsi! Áwīvo ve kāramō nuve'āi teve Jesu 'arà kyty ekoi mā'ẽ mō.

“Kiristu ro'o tè jane ky'y”, e'i mā'ẽ

22 Janejare'e omojōvijā wasu wetepa Kiristu, pirujē moma'e kō 'arà kytty toiko ky'y. Pirujē ojirovija ee māe kō Rōvijā wasu rōmō ekoi teve ky'y. Ajawyi ikatuay jane ky'y, ikoty rewarà kō rōmō jaiko. 23 Jane'y tè Kiristu. Kiristu pirà vo tè jaiko ky'y. Okasia pupe janeroupaoka ky'y. Pirujē weminōgwerà kō ouupa. Mape jē rōwā na'evoi wereko kō. Yva pè ekoi teve. Yvy pè ekoi teve. A'evoa rè sitō apota tapejimotekokuwavay peiko ipi.^c

“Opoera mā'ẽ vo 'ejē jaiko Janejare'e kasia rupi ky'y”, e'i mā'ẽ

2 1 Jypy remē itōkō teāgwerà vo 'ejē peiko mijā. Peaiwererà rewarà mō a'evō peiko mijā. Janejare'e rekoa rupi napeikoi rewarà mō a'evō peiko mijā. 2 Peaiwererà rupi kōrijō tè peiko ipi mijā. Āwitō age'e remēwarà Janejare'e rekoa rupi noikoi māe kō, āwīvo pejē peiko mijā. Ājāgai rōvijā rekoa rupi kōrijō tè peiko mijā. Āwitō pirujē ija māe kō 'arà kytty ājāgai rōvijā ekoi, āwīvo ve Janejare'e rekoa noerovijai māe kō 'arà kytty ekoi. 3 Āwī kō voay wete jaiko mijā. Pirujē a'evō jaiko teāmā. Janerekō aiwerà rupi kōrijō tè jaiko mijā. Janeremimota aiwerà rupi kōrijō teve jaiko mijā. Janejipy'amogeta ai kō rupi jaiko mijā. Ajawyi Janejare'e remimomorijau rā rōmō teāmā jaiko mijā.

4 Ajamā'ẽ a'evō ipe jaiko remē, Janejare'e janerauvay jē janerereko. Janeporijauesa ywete jē teve janerereko. 5 Ajawyi janerekōa ipyau mā'ẽ ome'ẽ janeupe ky'y. Janemojimo'yoka Kiristu rē janerereko ky'y. Ajawyi āwitō jamānō mā'ẽ vo 'ejē Janejare'e pè janeaiwererà rewarà mō jaiko mijā. Aekwery vo rōwā jaiko ky'y. Japoerapa ky'y, Kiristu revejē jaiko māe kō rōmō. A'evō Janejare'e janerereko katu ky'y, janerauvay rewarà mō.^d 6 Awyje katu Janejare'e omomoera Kiristu remē, eevejē janemomoera ky'y. Āwitō Kiristu Jesu yva pè tui upa age'e, āwīvo ve jane eevejē jaiko maeve so tite ky'y. 7 Janejare'e opota janeporijauesa ywetea mojikuwaoka amātejē janeupe, āwisō nisikuwapā'ái imomewa remē. Kiristu Jesu rupi janerauvaya omojsaoka janeupe ipi.

8-9 Manyvo njareko kuwa'ái janevote jajireko katu rōmō. Janejare'e tè okatuaya rupi janerereko katu, Jesu Kiristu rē jajirovija jaiko remē. Janejare'e remime'égwerà tè janerereko katua, āwisō kee taoty e'ā: "Ivo katu aiko rewarà mō tè ererekō katu", taoty e'ā. 10 Janejare'e reminōgwerà tè jane. Kiristu Jesu revejē janerereko, wemimota rupi katu tijaiko, Janejare'e "ta'evo" e'ipa amātejē maekwerà rupi katu tijaiko.

“Pe'íypye rōmō jaiko Kiristu kqty rewarà kō rōmō ky'y”, e'i mā'ẽ

11 Kee a'e pejē. Ore Juteu kō rōmō oroiko teāmā, a'e rā mō teāmā oresaky rewarà mō. Pejē āmē Juteu rōwā māe kō tè pejē āmē. Ajawyi

^c 1.23 Krs. 1.18   ^d 2.5 Krs. 2.13

nijajimoryi ojee jaiko mijā. “Āmō kō” oro'e tè pejē mijā. “Nojiemosípire'o'i māe kō tè āwī kō”, oro'e pejē mijā. “Janejare'e ākarāgwerà kō rōwā āwī kō”, jaa tè aepo oro'e pejē mijā.^e Ajawyi kee a'e pejē. Tapenearaipa e'ā manyvo peiko maekwerà wyi, a'e pejē. [Kee tapejē ywe'e tite e'ā: “Ekatua rupi tè itōkō Janejare'e ererekō katu”, tapejē ywe'e tite e'ā.] ¹²Aje itōkō Kiristu reve napeikoi mijā. Janejare'e remipyteporokwerà rōmō rōwā peiko mijā, Isaeu jeapyrerà kō rōwā tè pejē rewarà mō. Orerāmōi kō pè tè itōkō wayvu omojikuwaokapa karamoe remē. Kee e'i itōkō orerāmōi kō pè: “Ekoty rewarà rā kō tè pejē. Ajawyi epyri poroerekō katutà”, e'i. Isaeu kō pè kōrijō tè aepo e'i mijā. Aepo ne'i pejē mijā. Ajawyi Janejare'e pyri napeiko kuwa'āi mijā. Napekuwai Janejare'e opota penerekō katu mijā. Ajawyi sitō Janejare'e e'āte peiko mijā, Isaeu kō rōwā tè pejē rewarà mō.

¹³A'evō ke'irōwā peiko maevō sō tite Janejare'e wyi mijā. Ajamāē Kiristu Jesu peneru Janejare'e pyri'i je'ē tapeiko ky'y. Omānōa rupi a'evō penerekō, pejirovija ee remē. ¹⁴Kiristu tè janemoaty pirujē Janejare'e pewarà kō rōmō tijaiko ky'y. Āwitō Juteu kō, āwīvo ve Juteu rōwā māe kō ky'y. Karamoe remē oreremisa tare'ā rōmō tè peiko ipi mijā, Juteu kō rōwā tè pejē rewarà mō. Pejē teve noreresa tari pekupa ipi mijā. Ajamāē Kiristu a'evō maekwerà omoje'opa janewyi ky'y. Ajawyi age'e remē, jajimory katu ojee ky'y, ojirovija ee māe kō rōmō, pe'īypyte māē rōmō janemoaty opyri rewarà mō.

¹⁵Nikasi orerāmōi kō rekoawerà oreupe ky'y, kee eu māē: “Juteu kō nojimoryi āmō kō rē ipi”, eu māē nikasi oreupe ky'y. Aepo jaa rupi nijaikoi ky'y, Kiristu omānōa rupi omoje'opa āwī rapijarà ky'y rewarà mō. Pe'īypyte rōmō janereinō ky'y, okoty rewarà kō rōmō tijaiko. Ajawyi “āmō tè āwī” nija'eji ojiupe ky'y. “Eretārā” ja'e ojiupe ky'y.^f ¹⁶Yvyra jipokana rē Kiristu omānō māē rupi janererojivy Janejare'e kytty, opyri tijaiko ky'y. Āwitō orereru Juteu kō rōmō, āwīvo ve peneru Juteu rōwā māe kō rōmō. A'evō remē janemojimoryoka jē ojee ky'y, Kiristu koty rewarà kō rōmō. Pe'īypyte rōmō jaiko ky'y.^g ¹⁷A'evoa rōmō Kiristu uu ike yvy kytty ojimojane. Kee e'i imojenu: “Janejare'e penerekotà opyri ky'y”, e'i imojenu. Peupe aepo e'i, ke'irōwā Janejare'e wyi peiko māe kō rōmō. Oreupe teve e'i, ipyri sa'u oroiko māe kō pè ve. ¹⁸Ojevo jē janererojivy Janejare'e pyri'i je'ē tijaiko ky'y. Janejare'e 'Āg pe'īte. A'e rupi javāe kuwa Janejare'e pyri ky'y.

“Janejare'e 'Āg rena rōmō jaiko ky'y”, e'i māē

¹⁹Ajawyi Janejare'e pyriwarà kō tè pejē ky'y. “Āmō kō tè” ne'i pejē ky'y. “Eākarā kō tè” e'i pejē ky'y. ²⁰Pe'īypyte rōmō jaiko āmē ky'y, Janejare'e

^e 2.11 Wāmōi kō rekoawerà rupi a'evō Juteu kō ekoi ipi mijā. Ajawyi ojimoe'ye ywete wemosípire'oawerà rē kupa ipi. Ajamāē opirà rova'arà kōrijō omotee ojimoesípire'o'a rupi kupa ipi. Ajamāē opy'a kō sāmē, nomotee'āi kuwa kupa. ^f 2.15 Krs. 2.14

^g 2.16 Krs. 1.20

koty rewarà kō rōmō jaiko. Tetā rē tē poromosā'ágatà tapekuwa sa'u. Kytaypy vo Kiristu Jesu. A'e ywesō janemokasi Janejare'e pyriwarà kō rōmō. A'e kōrijō tē rōwā janemokasi ajamā'ē. Kiristu remimonokwerà kō ve janemokasi. A'e kō āmē tetā yta kō vo. A'e kō mārākuwaa rē janemotekokuwa janemokasi wemikusiwarerà rupi. Kiristu rē jirovija mā'ē rē janemokasi. Āmō, Janejare'e ayvu mojenuarérà kō teve a'evo ekoi. Ijtya kō vo teve.^h Kiristu ywesō janemotekokuwa janemokasi ajamā'ē. Jane āmē ijärokā kō vo. Oviro vo teve jane jaiko. ²¹⁻²²Kiristu tē janemoaty janemomāatā pe'íypyte rōmō tijaiko, Janejare'e pewarà kō rōmō. Āwitō tetā jamō'ā remē, āwīvo pe'í tetā mā'ē vo janereinō. Ojeeve Janejare'e moe'ea retā vo janereinō janererekō, i'Āg rena rōmō tijaiko.

“Juteu rōwā māe kō pewarà mō aposiko”, e'i mā'ē

3 ¹Aje ywete Janejare'e pe'íypyte rōmō janereinō. Ajawyti aporegeta Janejare'e pè peupewarà mō aiko ipi, ike jimopā'āga pupe aju remē. Kiristu Jesu ayvu amojenu peupe rewarà mō emopā'ā kupa. ²Janejare'e itōkō epyteporo emono wayvu tamojenu peupe, Juteu rōwā māe kō rōmō. Okatuaya rupi epyteporo emono peupewarà mō taposiko. ³[Āwisō Juteu rōwā māe kō teipe pejē remē. Ajamā'ē Janejare'e penerekō jē oupewarà kō rōmō Kiristu rē pejirovija remē.] A'evoa Janejare'e nomojikuwaokaive mijā. Age'e remē tē katu omojikuwaoka janeupe ky'y. Eupe tē omojikuwapa, āwisō toporomotekokuwa ee aiko ky'y. ⁴A'evoa pe'ípe'í akusiwapa peupe ajupa. Pemogeta eremikusiwarerà remē, pekuwatà Kiristu rewarà eupe omojikuwaoka maekwerà. ⁵A'evoa rewarà nojikuwaive karamoe remē mijā. Tāmō kō ve nokuwaive mijā. Age'e tē katu Janejare'e omojikuwaokapa jane kō pè ky'y, o'Āg rupi. Jesu remimonokwerà kō pè teāmā omojikuwaoka tomojenu kupa. Āmō, wayvu mojenuarà kō pè ve omojikuwaoka. ⁶Kee jaa omojikuwaoka ijupe kō wayvu katuay tomojenu kupa: Āwitō Janejare'e orererekō katu Juteu kō rōmō, Kiristu Jesu rē orojirovija oroiko remē. Āwīvo ve penerekō katu ky'y, Kiristu Jesu rē pejirovija peiko remē. Pe'íypyte rōmō janereinō, ojiētarā kō rōmō tijaiko ky'y. Kee e'ipa Janejare'e amātejē: “Owaray arekotà Kiristu Jesu koty rewarà kō”, e'ipa. Aekwerà rupi katu janererekotà āmē. Ojevo jē janererekotà. Aepo jaa nojikuwai mijā. Age'e remē tē ojikuwa janeupe ky'y.ⁱ

⁷Janejare'e tē itōkō epyteporo wemīgwai rōmō. “Ekwa Jesu Kiristu rewarà mojenu Juteu rōwā māe kō pè erokwa”, e'i itōkō ije. A'evoa rōmō emokasi okasia rupi emono. Ivo katu aiko rewarà mō rōwā epyteporo emono. [Nivoi aiko ipe remē epyteporo jē emono]. Okatuaya rupi

^h 2.20 A'e kō Kiristu rewarà rā okusiwa amātejē maekwerà rupi janemotekokuwa.

ⁱ 3.6 Krs. 1.26-27

tè epyteporo emono. ⁸“Janejare'e koty rewarà kō wyry kyttygà aiko, pirujē”, a'e ajipy'amogeta ipi. Ajamā'ē Janejare'e epyteporo jē tesō emono okatuaya rupi. Ajawyi amogetu jenu Kiristu katuay wetea Juteu rōwā māe kō pè erokwa ipi, āwisō nisikuwapa'āi ikatuay wetea imomewa remē. ⁹Āmō, janererekao Janejare'e nomojikuwaokari jane kō pè mijā maekwerà amogetu jenu imojikuwa erokwa ky'y.

Janereinōgarerà tè aepo mojenuarà rōmō emono. Pirujē moma'e kō reinōgarerà tè a'e. Wekoa rā nomojikuwaokaive karamoe remē mijā. ¹⁰Age'e remē tè katu omojikuwaoka jane kō pè ky'y. Āwīvo Jesu koty rewarà kō ojietara rōmō ekoi ky'y. Jesu Kiristu rupi tè a'evo jaiko ky'y. Ajawyi janemoatyā rē yvapewarà kō omā'ē remē, Janejare'e omoe'e ywetetà janere omājā kupa.

– Haa! Otekokuwavay Janejare'e, e'itā yvapewarà kō janere omājā. Itetejē itekokuwaa! e'itā kupa.

Yvapewarà kō rōvijā kō ve aepo e'itā.

¹¹Janejare'e a'evoa rā rē oja'apa amātejē karamoe remeve. Wayvu rupi katu a'evo ekoi. Janerōvijā Kiristu Jesu rupi a'evo janererekao. ¹²Ajawyi Janejare'e reve jaiko ky'y. Kiristu tè janereraa Uu pyri okoty rewarà kō rōmō tijaiko, jajirovija ee remē. Ajawyi Janejare'e ipiryvypy katu janere ky'y. Opota katu japoregeta ijupe ipi. Tijasī e'ā japoregeta ijupe āmē ipi. Tijakyje e'ā teve iwyi ipi.

¹³Ajawyi kee a'e pejē. Tapejimopirai e'ā ikō emopā'ā kupa remē nē, a'e pejē. Kee tapejē e'ā: “Janerewarà mō ojimomorijau upa”, tapejē e'ā ikō pejimopirai rōmō ije nē. Tapejimokasi jē āmē peiko, poroauvay aiko rewarà mō. Ajawyi Janejare'e tapemoe'e jē agyvo ererekao kupa remē.

“Janerauvay Jesu Kiristu”, e'i mā'ē

¹⁴Ajawyi ajimoenāpā'ā Janejare'e rovake aporegeta peupewarà mō ipi. ¹⁵A'e tè janererà oinō janere mā'ē rōmō ekoi. Pirujē yvapewarà kō ve weenō. Yvy pewarà kō ve weenō. A'e rovake ajimoenāpā'ā aporegeta peupewarà mō ipi. ¹⁶Kee a'e ijupe:

– Papa! Ikatuay orererekao mā'ē tè ene! Nekatuay mā'ē tè ene! NeĀg rupi epy'amokasi Episu wānà kō, neupewarà kō rōmō. Āmē ywesō tojimomāatā jē nere ojirovija nekasia rupi kupa, a'e ijupe peupewarà mō. ¹⁷Āmō, Kiristu topy'aporakapa kō okasia rupi erekao kō ojirovija ee kō rōmō, a'e peupewarà mō ipi. Āmō, toporoauvay ikō iko kupa nē, a'e peupewarà mō Janejare'e pè.

¹⁸Aje, Kiristu janerauvay ipi. Nijamosā'āgapā'āi 'ete janerauvaya ipi. Ajawyi aepo a'e ijupe peupewarà mō ipi. Āmō, kee a'e teve ijupe peupewarà mō ipi. Peupewarà mō kōrijō tè rōwā ajamā'ē a'e ipi. Pirujē Janejare'e pyriwarà kō pewarà mō teve kee a'e ijupe:

– Emotekokuwa kō tokuwa wauvaya mosā'āga kupa, āwisō nokuwapa'āi kupa remē. A'evo remē, kee te'i kupa: “Haa! Kiristu nopi'āi erauvaya wyi

ipi”, te'i kupa, a'e ijupe. ¹⁹ Norokuwapa'āi epe orerauvaya ipi. Ajamā'ē Epesu wānà kō tokuwa jē wauvaya, a'e ijupe. Kee e'itā āmē kupa: “Haa! Imorya rōmō taiko ajawyi! Āwitō Janejare'e ikatuay wete, tāwīvo ve aiko”, e'itā āmē kupa, a'e Janejare'e pè peupewarà mō ipi.

²⁰ Janererekoko katua rè japoregeta ijupe ipi remē, ja'e mā'ē wyi wete janererekoko katuay wete ipi. Okasia rupi tè a'evō janererekoko ipi. ²¹ Ajawyi a'e ywesō ikō simoe'e ipi nē, Jesu koty rewarà kō atyry rōmō ipi nē! a'e ijupe. Kiristu Jesu revejē simoe'e ywete ipi. Ōō, awyje katu āwīvo jamoe'e karuaru ipi, tija'e.

“Pe'īypyte rōmō jaiko”, e'i mā'ē

4 ¹ Temimopā'āgwerà tè ije, Janerōvijā ywete ayvu amojenu erokwa ipi rewarà mō. Kee a'e eayvukasi rōmō pejē. Janejare'e pepytēporopa okoty rewarà kō rōmō tapeiko. Ajawyi emimota rupi ikō tapeiko ipi nē, a'e pejē. Āwitō Janejare'e ikatuay ekoi, a'e reruparà mō tapeiko. ² Tapejimoe'e tite e'ā peiko ipi, a'e teve pejē. “Ije ywesō”, tapejē ywe'e tite e'ā ojipe ipi. Ikatusa rupi ikō peiko ipi nē. Tapejikōtevē e'ā ikō poromogeta remē nē, pevo rōwā ipe ekoi kupa remē. Ojevo jē ikō tapejiauvay peiko ipi nē.^j ³ Janejare'e ŌAg tè pe'īypyte janereinō. Ajawyi tapejimokasi jē ikō ojee owaray tapeiko ipi nē. ⁴ Jane'y tè Jesu. Pe'īte ekoi. Ajawyi pe'īypyte rōmō jaiko eeve. Janejare'e ŌAg omuu janeupe, janepy'a pupe tojimoena ky'y. Pe'īte i'Āg janepy'a pè ekoi mā'ē. Āwīvo ve janepytēporo ojevo jē janereraatà opyri tijaiko karuaru, ojevo jē. Pe'īte simoa'u jakupa mā'ē rōmō jaiko. ⁵ Āwīvo ve Janerōvijā ywete pe'īte mā'ē tè ekoi. Pe'īypyte jane jaiko, jajirovija ee māe kō rōmō jaiko. Pe'īte jajimojāmorōika ikoty rewarà kō rōmō jaiko. ⁶ Janereinōgarerà pe'īte teve, a'e Janejare'e tè. Janeruu rōmō ekoi. Jane'arà kpty ekoi. Janepyterà rupi ekoi. Janepy'a pupe ekoi. Ajawyi owaray tapeiko ojeeve ipyri, a'e pejē.

“Janeremikuwa kō omojikuwaoka janeupe ipi”, e'i mā'ē

⁷ Kiristu iteetejē janereinō. Janeposikoa omosāi janeupe. A'evōa rè otekokuwaa ome'ē janeupe okatuaya rupi. ⁸ Kee e'ipa amātejē karamoe remeve: “Oē yva kpty oo remē, watyry temimokasi e'ā kō weraa oupi. A'evō remē wemime'ēgwerà kō omosāi jane kō pè”, e'ipa amātejē ikusiwaoka karamoe remeve.^k

⁹ [Kiristu pewarà mō tè aepo e'i amātejē.] Kee jaa jakuwa: “Oē yva kpty oo”, e'i remē, “Owyjy rā'ī tyvy pè”, ejaa tè aepo e'i. ¹⁰ Kiristu tè owyjy tyvy kpty uu paire yvate kpty oē mijē oo. Yva 'arà kpty oē oo Janerōvijā ywete rōmō upa ky'y. Ajawyi age'e remē, mape jē rōwā naikoi. Naikoi 'eteay eko e'āma.

j 4.2 Krs. 3.12-13   k 4.8 Jig. 68.18

¹¹ A'evo ekoi mā'ē tè wemime'ē ikuatay wete mā'ē omosāi jane kō pè, iteetejē janeremikuwa kō rōmō. Kee janererekō. Āmōgwerà opyteporo wemimono kō rōmō toiko kupa, eewarà tomojenu erokwa kupa. Āmōgwerà opyteporo imokasi okoty rewarà kō pè wayvu mojenuarà kō rōmō toiko kupa. Āmōgwerà opyteporo imono nokuwaive māe kō pè, āmō taa kō gyty. [Omokasi kō wayvu katu tomojenu noerovijaive māe kō pè kupa.] Āmōgwerà opyteporo okoty rewarà kō rōvijā kō rōmō toiko kupa, toja'a ee kō kupa. Āmōgwerà opyteporo wayvu rè poromotekokuwa māe kō rōmō toiko kupa. A'evo 'evo janepyteporo janemotekokuwa.^l

¹² A'evo pirujē okoty rewarà kō pè emikuwa kō omosāi, toposiko katu iko kupa. Pe'iypye rōmō jajimokasi, Jesu rè jajimo'y māe kō rōmō jaiko.

¹³ Ajaate pirujē jane ojevo jē jaikotà, Janejare'e Ra'yry rè jajirovija māe kō rōmō jaikotà. Ajaate Janejare'e Ra'yry sikuwa katutà ky'y, ojevo jē. Āmē ywesō Kiristu reko janeroupatà āmē ky'y, ajaate jajimovijapa mā'ē vo jaiko ky'y.

¹⁴ A'evo jaiko remē, ja'yry vo rōwātà jaiko ky'y. Nijajimoja'yoka'ai poromoripe māe kō pè ipi. "Aje ipō" nija'e'ai apijarà ayvu pè ipi. Ojimoja'yri 'ejē māe kō tè "aje" e'i tite ojimoripea rōmō. Na'evoi āmē jaiko. Jajimomiratupa jane. ¹⁵ Aje, tijatekokuwavay Kiristu koty rewarà kō rōmō jaiko. Janejare'e ayvu aje ywete mā'ē rupi tijaiko. Poroauvaya rupi tijaiko. Āmē ywesō jane'y rōmō tè ekoitā.

¹⁶ Iteetejē janeremikuwa kō Janejare'e omosāi janeupe, Kiristu koty rewarà kō rōmō, āwisō tijajimokasi ojeeve jajiauvay rōmō jaiko. A'evo jaiko remē, ojevo jē jajirovija ywetetā Jesu rè jaiko. Ojevo jē simokasitā āmō kō tojirovija teve ee kupa. Janepirà rè tè poromosā'āgatà tapekuwa sa'u. Kee. Iteetejē janekāgwerà. Pe'iþe'ite ikāgwerà iteetejē māe kō ojipy jipy ojee. A'evo Janejare'e janereinō janemokasi. [Nijanekāgwekasakai sō remē, nojipy kuwa'ai ojee kupa. Āwīvo ve jane ojevo jē nijajipyi sō Kiristu rè remē.]^m

Janerekō pyaukwerà rewarà

¹⁷ Ajawyi kee a'e pejē eayvukasi rōmō, Janerōvijā ywete ayvu rupi. Kiristu reko rupi ikō tapeiko nē. Noerovijai māe kō vo tapeiko e'ā ky'y. Ovo rupi teve a'e kō jipy'amogetaa kō. Manyvo jaa mō rōwā a'evo ekoi kupa. ¹⁸ Notekokuwai 'eteay tesō kupa rewarà mō a'evo ekoi kupa. Ikuwa e'āte a'evo ekoi kupa. Pātōnusu rupi ekoi mā'ē vo 'ejē ekoi kupa. Nokuwai Janejare'e reko kupa. Nokuwa miti a'evoa kupa. Ojimoane'e jē kupa. Ajawyi "aje ipō" ne'i kupa. ¹⁹ Ajawyi ipy'a ai wete kupa. Weko aiwerà règà oja'a iko kupa. Nojimosiokai teve weko aiwerà rè iko kupa ipi. Nivoi oikoa rè ywesō oja'a iko kupa." Ojimosioka kuwasí weko aiwerà rè omājā

¹ 4.11 1Kor. 12.28

^m 4.16 Krs. 2.19

ⁿ 4.19 Oka'ua rè. Ojimomy'aa rè. Wāisō.

kupa mijā. Ojimoane'e jē waiwererà rē ajamā'ē kupa ipi. Janejare'e rekoा nokuwa tari kupa rewarà mō a'evo ekoi teāmā kupa ipi.

²⁰ A'evo rōwā ikō tapeiko ipi nē, a'e pejē. Kiristu reruparà mō ikō peiko nē! Pejimotekokuwavay ikō a'evoa rē peiko nē. ²¹ Akuwa Kiristu rekoा aje ywete mā'ē rē pejimo'e mā'ē pejimotekokuwaoka ijupe peiko. Pejimotekokuwa ee peiko. ²² Ajawyi peneko aiwerà tapeitypypypipa ikenē, a'epa pejē. Tapejirovivy e'ā aekwerà kyty. Tapejimoripeoka ywe'e tite e'ā ikō penemimota aiwerà kō pè nē, a'e pejē.^o ²³ Peneko pyaukwerà rupi tapeiko ky'y. Tapejipy'amomyauoka Janejare'e pè. ²⁴ Janejare'e janereinō weruparà kō rōmō tijaiko. A'evo ikō tapeiko āmē nē! Āwitō ivo ekoi, āwīvo ve tapeiko. A'evo peiko remē, pejikuwatà Janejare'e ayvu aje ywete mā'ē rupiwarà kō rōmō peiko. Ijupewarà kō rōmō pejikuwatà. A'evoa rōmō peneinō. Pekuwapa pirujē a'evoa, a'epa pejē rewarà mō.^p

²⁵ Ajawyi kee a'e pejē. Tapewari e'ā ikō ky'y nē, a'e pejē. Povo māe kō pè peporegeta remē, aje ywete mā'ē kōrijō tē tapemojenu ijupe kō ipi. Ojevo jē Kiristu rē pejirovija māe kō rōmō tē peiko. [Pe'īypyte peiko rewarà mō.] ²⁶ Pejimōarō sō ava mō gaty remē, kuise'ē tapemomi pejimōarōa ikoty kō. Tapejimoane'e jē e'ā pejimōarōa. Napepy'a pirai'āi āmē peiko ky'y. ²⁷ [Pejimōarō puku sō remē, ājāgai rōvijā pè tē pejimoaiokatà āmē.] Ajawyi tapejimoākwā'ā e'ā ikō ājāgai rōvijā pè nē, tojimoena e'ā pepy'a pè, a'e pejē.

²⁸ Kee a'e teve pejē. Imona sikaepo maekwerà awyje timona e'ā ky'y, a'e pejē. Toposiko katu kōrijō ikō omoma'e kō repy rā rē nē. Tijewe katu oposiko. Iposikoa repykwerà oytà tē imoma'e kō repy rā rē āmē. Āmō, pevo mā'ē mō iporijau sō remē, oytà teve ipātavōa rē.

²⁹ Kee a'e teve pejē. Peporegeta remē, ayvu poromoai mā'ē rupi rōwā tapeporegeta ipi. Ayvu e'eyay rupi kōrijō tē tapeporegeta ipi. Āmē tē peporegeta mā'ē rupi pepy'amokasitā peayvu wenu māe kō ipi. Ojimokasitā Jesu rē ojirovija āmē kupa ky'y. ³⁰ Nivoi sō peiko remē, Janejare'e 'Ag tē ijāgoyatà pene āmē. Ome'ēma rōwā sipōkō Janejare'e o'Āg janeupe, janepy'a pupe tojimoena? Janemosā'āga rōwā sipōkō o'Āg pupe? O'Āg rupi janererekō katu jē, ajaate kāramō janereraatà tijaiko karuaru opyri. Ajawyi ikō tapemoāgyo e'ā nē, a'e pejē.

³¹ Āmō, kee a'e teve pejē. Awyje tapejimōarō puku e'ā koivo kō pè ky'y, a'e pejē. Tapejimory mijē ikō pejikōō ee maekwerà kō rē ipi nē, a'e pejē. Tapeayvu ai e'ā teve ikō peiko ojiupe nē. Ikatusa rupi kōrijō ikō tapeporegeta ojiupe ipi nē. Tapemojaiwe e'ā ikō penetārā kō ipi nē. ³² Tapejiauvay ikō peiko ojee nē. Tapejiporijauesa ikō peiko ojee ipi nē. Kiristu omānō peupewarà mō, peaiwererà repykarà mō. Ajawyi Janejare'e "awyjepa" e'ipa peaiwererà kō rē. Āwīvo ve ava mō pemoai

^o 4.22 Krs. 3.9   ^p 4.24 Krs. 3.10

tite sō remē, “awyjepa” tapejē kōrijō ijupe. [Tapejimory mijē kōrijō ikō ee nē.]^q

Jesu Kiristu rekoa rupi jaiko mā'ē rewarà

5 ¹Janejare'e ãkarāgwerà kō rōmō peiko ky'y, emiau kō rōmō. Ajawyi eruparà mō ikō peiko ky'y nē, a'e pejē. ²Poroauvaya rupi ikō peiko ipi nē, a'e pejē. Āwitō Kiristu janerauvay, tāwīvo peiko ipi. Kejavōigà rōwā janerauvaya. Kiristu ojijukaoka tē tesō janeupewarà mō janerauvaya rupi. Ajawyi Janejare'e oryvay ee.

³Janejare'e kee e'i pejē ky'y: “Eupewarà kō tē āwī kō” e'i. Ajawyi kee tapeiko e'a ky'y, a'e pejē. Tapejimomy'a e'ā ikenē, a'e pejē. Pirujē a'evoa wyi tapejireko katu. Tojimo'y e'ā pene nivoi māe kō. Āmō, tapejitupi e'ā ikō āmō kō moma'e rē pemājā nē. Napeporegeta'āi kuwasí a'evoa rē peiko mijā. Nivoi 'ete Janejare'e pewarà kō rōmō a'evó peiko remē. ⁴Āwīvo ve ayvu jajimosioka enu mā'ē, nivoi teve. Āmō, ayvu ai, ayvu teitetea teve. Janejare'e moe'ea kōrijō tē ikatu janeupe. Penorya tapemome'u teve Janejare'e pè imoe'e ipi. ⁵Kee jaa aje ywete mā'ē. Nivoi ekoi māe kō Janejare'e noeraa'āi wena pè opyri toiko karuaru. Ojimomy'a iko māe kō. Osīay iko māe kō teve. Moma'e moatya rē ywesō oja'a iko māe kō teve. Apijarerà omoma'e kō rē ywesō oja'a ipi. Janejare'e nomoēokai o'arà kyty āmē kupa ipi. Kiristu remīgwai kō rōwā apijarerà. Ajawyi nomoigeoka'āi wena pè apijarerà kō.

⁶Āmō, kee a'e pejē. Janejare'e noerovijai māe kō kee e'itā maevó pejē: “Orevo tapeiko”, e'itā maevó pejē. A'evó remē, “hoō” tapejē ywe'e tite e'ā ijupe kō. Tapejimoripeoka e'ā ikō ijupe kō nē. Janejare'e omomorijautà apijarerà. A'evó werekotà noerovijai māe kō. ⁷Ajawyi apijarerà kō rekoa rupi ikō tapeiko tite e'ā nē, a'e pejē. ⁸A'e kō vo itōkō peiko mijā. Janerōvijā ywete rekoa rupi rōwā peiko ipi mijā. Pātōnusu rupi peiko māe kō vo 'ejē peiko ipi mijā. Age'e ojisa katu mā'ē rupi peiko mā'ē vo peiko ipi ky'y. Ajawyi ikō a'evó tapeiko nē, Janejare'e ãkarāgwerà kō rōmō, a'e pejē. ⁹Aje ywete kee jaikotà Janejare'e rekoa janeroupa remē. Jaja'a katu jane kō rē jaiko ipi. Āmō, ivo katu jaiko ipi. Aje ywete japoregeta jaiko ipi. A'evó 'evó jaiko ipi. ¹⁰Pekuwa ikō Janerōvijā ywete remimota nē. Upi ikō peiko Janejare'e morya mō ipi nē. ¹¹Tapejireko katu ikō tekou aiwererà wyi ipi nē. Āwitō moma'e iky'a mā'ē janoe ojisa katu mā'ē pè remē, iky'a mā'ē ojikuwa ipi. Āwīvo tapemojikuwaoka nivoi māe kō aiwererà ivo peikoa rupi. ¹²Tyvija rupi ywesō nivoi māe kō ekoi ipi. Kee e'i tite oupe kupa: “Ava nomā'ē'āi ere”, e'i tite oupe kupa ipi. “Tyvija pè tē agyvo aiko”, e'i tite oupe kupa ipi. Janōsī eko aiwererà kō momewa. ¹³⁻¹⁴[Janejare'e omojikuwaokapa manyvo opota tijaiko ipi mā'ē.] Nivoi māe kō pè

^q 4.32 Krs. 3.13

Janejare'e remimota tijamojikuwaoka āmē. Āmē tè ijaiwererà ojikuwatà ijupe kō. Maevo ojirovatà Janejare'e kytyre āmē kupa ky'y. Ajare kee eu ipi:

“Oke mā'ē vo 'ejē mā'ē, emā'ē ky'y!” eu ijupe.

“Okājā mā'ē vo 'ejē mā'ē, epoera mijē epō'ā!” eu teve ijupe.

“Kiristu ojikuwatà neupe”, eu.

[“Manyvo neikoa omojikuwatà neupe, upi tereiko”, eu.]

¹⁵ Ajawy i sitō tapejireko katu ikō ivo tekoua rupi tapeiko āmē nē, a'e pejē! Ijayvu karira māe kō vo tapeiko e'ā. Otekokuwavay māe kō rōmō tapeiko ipi. ¹⁶ Tapeiko teitete e'ā ikō pirujē nē, a'e pejē, nivoi māe kō mōa'ārōwā rewara mō.^r ¹⁷ Ojimoja'y māe kō rōmō tapeiko e'ā. Tapetekokuwavay jome Janerōvijā ywete remimota rupi peiko ipi.

¹⁸ Pemārākuwaa tapemoyvypyoka e'ā ikō peka'ua pupe nē. Peiko teitete ai ywe'e titetà peiko, peka'uay remē. Janejare'e Āg pè tapejireko katuoka penerekorà rōmō. Ikatuay peikotà āmē ky'y. ¹⁹ Tapejipy'amokasi Janerōvijā rè pejiga imoe'e ipi. Janejare'e ayvu rupi tapejiga imoe'e ipi. Āmō, Jesu tapemoe'e pejigarà rupi peiko ipi. Āmō, Janejare'e Āg omojikuwaoka peupe mā'ē rupi tapejiga imoe'e ipi. Pepy'a pupe pejiga teve imoe'e ipi. Wāi wāisō imoe'e peiko. ²⁰ Janejare'e Jesu Kiristu Ruu janererekoo katu ipi, manyvo jaiko remē ipi. Ajawy i penorya penerekoo rewara pemome'u ijupe imoe'e ipi. Janerōvijā Jesu Kiristu ayvu rupi a'evo tapeiko ipi.^s

Ojirekopa māe kō rewara

²¹ Tapejirovija katu ikō ojevo jē ipi nē. Kiristu pemomojoy rewara mō a'evo tapeiko.

²² Imēma māe kō pè kee a'e. Pemēnà wyry kyty ikō peiko nē, a'e pejē. Āwitō Janerōvijā ywete wyry kyty jaiko ipi, tāwīvo peiko.^t ²³ Imēnà werekwarà 'arà kyty tè ekoi rewara mō tāwīvo peiko ipi. Āwitō Kiristu jane'arà kyty ekoi, tāwīvo. Okoty rewara kō 'arà kyty ekoi. Janererekoo katuarà rōmō ekoi teve. Jane'y rōmō tè ekoi. Jane āmē jajimo'y ee māe kō rōmō jaiko. ²⁴ Ajawy i āwīvo ikō tapeiko nē, erekwarà kō rōmō. Āwitō Kiristu ayvu rupi jaiko ikoty rewara kō rōmō, tāwīvo ve peiko.

²⁵ Erekwapa māe kō pè teve kee a'e. Tapeauvay ikō penerekwarà kō ipi nē, a'e pejē. Āwitō Kiristu janerauvay okoty rewara kō rōmō, tāwīvo ve ikō peiko nē. Emā'ē. Kiristu janerauvay rewara mō ojime'e ojjukaoka janerekovijarerà rōmō.^u ²⁶ Omānōa rupi janemowaite Janejare'e koty

^r 5.16 Krs. 4.5   ^s 5.20 Krs. 3.16-17; 1Pe. 3.1   ^t 5.22 Krs. 3.18; 1Pe. 3.1   ^u 5.25 Krs. 3.19; 1Pe. 3.7

rewarà kō rōmō tijaiko. Wayvu omojikuwaoka janeupe ipi, tijaneroupa janepy'aky'a'o. ²⁷A'evo janererekoi ipi, ikatuay tijaiko ovake ky'y. Nuve pe'īlāi janeaiwererà ovake jaiko remē āmē. Ivoay jaikotà ovake. Nuve'āi 'ete nivoi māē janere. ²⁸Janerauvay rewarà mō a'evo janererekoi ipi. Tāwīvo ve ikō erekwapa māe kō ekoi nē. Emāē. Āwitō jaja'a katu janepirà rē jajimokatu ipi, tāwīvo ve erekwapa māe kō ekoi. Toja'a katu ikō werekwarà kō rē ipi nē. Werekwarà wauvay māē ojiau teāmā. ²⁹⁻³⁰Nuvei noja'ai wee māē. Nuvei 'ete opirà rē noja'ai māē. Jaja'a katu teāmā janepirà rē ipi. Jajimi'u katu. Jajipōanō gatu. Āwīvo ve erekwapa māe kō toja'a katu werekwarà kō rē erekko katu kō ipi. Āwitō Kiristu oja'a katu janere, ojimo'y ee māe kō rōmō, tāwīvo peiko. ³¹Ajare kee e'i itōkō Janejare'e ikusiwaoka wayvu rōmō: "Kwaima'e opoita oōvijāgwerà wyi oo werekwaa mō. Awyje jē oikotà ojeeve iko kupa. Pe'īypytepa ekoitā kupa", e'i ikusiwaoka maekwerà. ^{v 32}Āwīvo ve Kiristu pe'īypytepa rōmō ekoi janereve, okoty rewarà kō rōmō. ³³Ajawyi tapeauvay penerekwarà kō, a'e pejē. Āwitō pejiauvay ipi, tāwīvo ve. Imēma māe kō teve, taperovija ikō pemēnà kō imoe'e ipi nē, a'e teve pejē.

Ijākarāgwerà kō rewarà

6 ¹Ta'yry kō pè āmē kee a'e. Tajyry kō pè kee a'e teve. Penuu kō ayvu rupi katu ikō tapeiko ipi nē. Pey ayvu rupi katu ikō tapeiko teve ipi nē. 'Ete a'evo peiko remē, Janerōvijā ywete koty rewarà kō rōmō.^w ²⁻³Ajare Janejare'e kee e'i itōkō ikusiwaoka amātejē karamoe remeve: "Penōvijāgwerà kō tapemomojoy ipi. Penuu kō. Āmō, pey kō. Ijayvukwerà rupi katu tapeiko ipi. Āmē tē ikatuay ike rupi peiko puku sa'utā āmē", e'i maekwerà. ^x Ajawyi pepota peiko puku remē, a'evo tapeiko, a'e pejē.

Tuu kō rewarà

⁴Āmē tuu kō pè, janey kō pè, kee a'e teve. Tapereko katu ikō peākarāgwerà kō ipi nē. Tapemotekokuwa kō ikō Janejare'e ayvu rē ipi nē, upi katu toiko kupa ipi. Ojavy kupa remē, tapemotekokuwa kō jē ipi āmē. Tapemojimōarōoka e'a ikō peākarāgwerà kō ajamāē nē, a'e pejē.^y

Temīgwai rewarà

⁵ Temīgwai kō pè kee a'e teve. Tapemoja'y e'a ikō penōvijā ipi nē. Ijayvu rupi katu ikō tapeiko ipi nē. Āwitō ovake "hoō" pejē, tāwīvo ve eāā rupi peiko. Āwitō Kiristu perovija katu ipi, tāwīvo peiko. ⁶Uve mirà kō, oōvijā noerovija ywe'eī māe kō. A'e kō oōvijā rovake kōrijō tē werovija maevō sō tite ipi, "temoe'e" e'i tite oōvijā pè ipi rewarà mō. Apykyre kytu noerovijai ijayvukwerà ajamāē. A'e kō vo rōwā tapeiko ikenē, a'e pejē.

v 5.31 Jinō. 2.24 w 6.1 Krs. 3.20 x 6.2-3 Jisyry. 20.12; T.M. 5.16 y 6.4 Krs. 3.21

Aje ywete taperovija, pepy'a pupe. Janejare'e remimota rupi a'eo tapeiko ipi, Kiristu remīgwai kō rōmō. ⁷Tapenory katu ikō peposiko ipi nē. Kee tapejē: "Ivo katu aposiko erōvijā pè remē, Erōvijā wasu Jesu oryvaytā ere āmē, erōvijā yvy pewarà pè kōrijō tè rōwā aposiko rewarà mō", tapejē. ⁸Kee jaa rē tapeja'a. [Ivo katu japosiko janerōvijā yvy pewarà kō pè remē, Janerōvijā ywete orytā janere āmē ipi.] Aje ywete Janejare'e tè ikatu japosiko remē ikatukwerà sipyytā Janejare'e wyi epy rōmō ipi. Temīgwai kō opyytā. Temīgwai rōwā māe kō ve opyytā.^z

Jōvijā kō rewarà

⁹Āmō, jōvijā kō pè kee a'e teve. Āwitō, "Ikatuay ikō tapeiko penōvijā reve ipi nē", a'e penemīgwai kō pè, āwīvo ve, "Ikatuay ikō tapeiko penemīgwai kō reve ipi nē", a'e pejē. Tapeje'ēgātā e'ā ikō ijupe kō ipi nē, a'e pejē. Kee jaa rē tapeja'a ipi. Pe'īte Janerōvijā ywete. Penōvijā ywete yvapewarà, penemīgwai kō Rōvijā ywete rōmō ekoi teve. A'e poromosā'āga remē, ojevo jē janemosā'āga ipi, janerekaoawerà rupi katu. Ajawyi ikatuay tapeiko amātejē enoneve, a'e pejē.^a

Ājāgai rōvijā wyi jajimokasi mā'ē rewarà

¹⁰Kee a'e jētā pejē tapeja'a ee. Iktasiay wete Janerōvijā ywete. Ajawyi tapejimokasioka Janerovijā kasia pè peiko ipi, a'e pejē. Āmē tè pejimokasiaytā ipyri, ājāgai rōvijā wyi. ¹¹Ājāgai rōvijā opota tè janemoripe janereity ipi, Janerōvijā ywete tijarovija e'ā ipi. Āwitō āpā kō ojiapisitā janere remē, agyvotē rōwā jaa āpā kō rōvaisī ipi. Raparà jaraa ipi. Kaparu jaraa teve ipi. Āwīvo ve ājāgai rōvijā ojimokasitā janere ipi remē, agyvotē rōwā jaōvaisitā. Janejare'e remime'ēgwerà jiapisia rewarà tijaporu, janemokasia kō rōmō. Ajawyi pirujē emime'ēgwerà kō rupi tapejimokasioka, a'e pejē. ¹²Mirà rōwā ājāgai rōvijā, wemīgwai kō reve. Ovo rupi teve ekoi kupa. Kejō ekoi kupa. Ija māe kō. Ājāgaiwerà kō. Uve teve ājāg yvapewarà kō, Janejare'e werōarō tite māe kō. Wāisō ekoi kupa. A'e kō ojimokasiay wete jane kō rē ipi, jōvijā ai kō rōmō. Oposiko ai wete age'e remē ivo e'āa rē iko kupa ipi, iktasiay kupa rewarà mō.^b ¹³A'e kō opota janererova Janejare'e wyi ipi. Janevote nijanekasi'āi ijupe, emīgwai kō pè ve. Ajawyi jajimokasi amātejē Janejare'e remime'ēgwerà rē, janemokasia mō. Pirujē poromokasi māe kō pupe jajimokasi ipi, a'e pejē. Tijajireko katu ikō ājāgai rōvijā kasia wyi ipi nē. A'eo jajimokasi Janejare'e kasia rupi jaiko remē, āmē si jane ywesō janekasitā ājāgai rōvijā wyi. Jiapisia vo mā'ē opi rā'ī remē, jane ywesōtā iwyi. Japōā jētā jajimokasi.

^z 6.8 Krs. 3.22-25   ^a 6.9 Krs. 4.1; 3.25   ^b 6.12 Krs. 2.15

¹⁴Sota kō ojiapisitā remē, ojimokatu amātejē ootà kupa ipi.^c Āwīvo ve jajimokatu amātejē ājāgai rōvijā renoneve. Janejare'e remime'ēgwerà kō rē tè jajimokasioka ipi. Kee ja'e jajimokasi rōmō ipi. Ayvu aje ywete mā'ē rupi kōrijō tè tijaporegeta ipi jajimokasi rōmō. Āmō, ivo jaiko ipi. Janejare'e reko a rupi katu kōrijō tè jaiko ky'y. ¹⁵Āmō, Janejare'e ayvu e'eay janepy'amopiryvypy katu mā'ē tè simojenu jenu ipi. ¹⁶Āmō, ājāgai rōvijā kee e'i epe jane: "Temirovija rōwā Janejare'e", e'i epe. Aepo e'i jane remē, nijarovija'āi ijayvu. Āmē jaovaja āmē. "Temirovija tè Janejare'e", eu ovaja. ¹⁷Āmō, kee ja'e teve janeremikuwa rōmō ipi: "Janejare'e erereko katu ipi", ja'e py'yī teve ipi. Aepo rē jaja'a py'yī remē, jajireko katutà ājāgai rōvijā wyi. Āmō, Janejare'e Āg wayvu ome'ē janeupe mā'ē tijamojenu [ājāgai rōvijā rovake] toenu ipi. A'e ywesō ikasi iwyi. ¹⁸A'evo 'evo jaiko remeve, Janejare'e pè tijaporegeta jē janemokasia rōmō ipi. Kee tijale: "Epātavō rejupa nekasia rupi", tija'e ijupe jaiko. Manyvo jaiko remē, tijaporegeta ijupe jaiko ipi. I'Āg tè janemotekokuwatà tijaporegeta ijupe ipi. I'Āg, "Āwī pewarà mō eporegeta", e'i janeupe remē upi upi, tijaporegeta ijupe ipi. Ja'ave rōwā tijaiko e'ā. Tijaporegeta py'yī Janejare'e pè jaiko ipi. Pirujē Janejare'e koty rewarà kō pewarà mō tijaporegeta py'yī ijupe ipi.

¹⁹Eupewarà mō ve tapeporegeta teve ipi, Janejare'e temotekokuwa eayvu rā kō rē aporegetatà remē. A'evo peiko remē, najimony'āi Janejare'e ayvu e'eay Jesu rewarà amo jenu noenuive māe kō pè remē ipi. ²⁰A'e mojenuarà rōmō Jesu Kiristu emono. A'e rewarà mō age'e jimopāāga pupe aju rāī. Ajawy Janejare'e pè peporegeta remē, kee tapejē: "Pauru emokasi tojimonyi e'ā Jesu ayvu katu mojenua rē", tapejē ijupe. I'ete najimonyi imojenua rē remē.

Kareta moawyjepaa

²¹Janejimorypa katu Tikiku tè omome'utà manyvo aiko maekwerà pejē ky'y, tapekuwa manyvo aiko. Janeretārā e'eay vo Tikiku. Janerōvijā ywete remīgwai e'eay tè a'e. Orepātavō ywete mā'ē tè a'e.^d ²²A'e amonotà pekoty, manyvo oroiko maekwerà tomo jenu pejē. Pejimokasitā enu.^e

²³Eretārā kō, kee a'e Janejare'e pè, Jesu Kiristu Ruu pè, peupewarà mō: "Emokasioka kō ipi, tipy'a piriyvypy katu kupa ipi. Tojiauvay teve ojee kupa ipi. Tojirovija ywete jē nere kupa ipi", a'e peupewarà mō. Jōvijā Jesu Kiristu pè ve aepo a'e teve. ²⁴Janejare'e tè tapeneroko katu okatuaya rupi, Janerōvijā Jesu Kiristu rauparà kō rōmō. Pirujē wauparà kō toereko katu, noipi'āi auvaya wyi māe kō.

[Awyjepa eremikusiwarerà āmē ky'y.]

^c **6.14** Okō'ā ikasiay mā'ē wāpasi gatu rāī ipi. Oyru ātā mā'ē opypy teve ipi. Oposi'a yru ātā mā'ē. Wākāg yru ātā mā'ē teve opypy ipi. Ojirunō maire, āpā raparà kō wyi jipijaa opypy ipi. A'evo ojireko katu āpā kō wyi, āwīsō tomomarama e'ā. Āmō, marija poko ve opypy ojimokasia rōmō. ^d **6.21** J.K.R. 20.4; 2Tim. 4.12 ^e **6.22** Krs. 4.7-8